

USR readuce decența în relația statului cu românii din Diaspora

I. România, țara noului exod

Emigrația este fenomenul care a marcat cel mai profund România, din punct de vedere social, în ultimii 15 ani. În continuare, **România rămâne o țară de emigrare, cu cea mai mare rată de creșterea anuală a populației din diaspora (peste 7%)**. În prezent suntem în primele 20 de țări din lume ca sursă a migrației.

În 2017, an în care România a înregistrat pe cifre macroeconomice creștere economică, dar un an în care guvernarea PSD-ALDE a accelerat asaltul la adresa justiției și a continuat să facă presiuni pentru stoparea luptei împotriva corupției, zilnic, peste 600 de români au părăsit țara. În total, **în 2017, au plecat din România 219.327 cetățeni, aproximativ întreaga populație a orașului Ploiești!** Acesta este cel mai mare număr de români care emigrează anual, din 2010, inclusiv.

Se observă o modificare a tendinței de emigrare - numărul celor care intenționează să plece din România din alte motive decât cele economice stringente este tot mai mare¹.

Pierdem forță de muncă în general, dar pierdem și oameni dintre cei mai calificați.

Statul român nu deține, în acest moment, date exacte privind numărul real al cetățenilor români care și-au stabilit reședința sau locuiesc fără acte în state membre UE sau alte state. Un raport al ONU (2017) estimează numărul de emigranți români la 3,6 milioane de persoane. Statul român lucrează în prezent tot pe date estimative, inclusiv în strategiile din domeniu - **aceste estimări sunt similare celor oferite de organisme internaționale: 3,5-4 milioane de "emigranți de mobilitate"**. La alte câteva milioane de persoane este estimată diaspora istorică, formată din etnici români, în special comunitățile din Republica Moldova, Ungaria, Serbia, Ucraina, Bulgaria, Grecia, Macedonia etc. Cifra avansată (dar neconfirmată oficial de niciun responsabil din Guvern până în prezent!) a românilor care trăiesc în afara granițelor este de 10 milioane de cetățeni.

Unul din cinci români apti de muncă lucrează în prezent într-un alt stat din Uniunea Europeană decât România. O statistică Eurostat arată că 19,7% dintre cetățenii români cu vârsta cuprinsă între 20 și 64 de ani aveau, în 2017, rezidența în alt stat membru al Uniunii Europene.

România a avut și beneficii de pe urma acestui fenomen – zecile de miliarde de euro trimise acasă – dar și **grave deservicii: depopulare, lipsa forței de muncă (în special cea calificată), îmbătrânirea populației, separarea copiilor de familie**, toate acestea frânează dezvoltarea economică și socială a țării.

Emigrația masivă este un fenomen care va avea efecte negative profunde pe termen lung asupra economiei și nu numai.

Pentru a reduce impactul acestora, este nevoie de o strategie coerentă, de o viziune prin care statul să nu mai asiste pasiv la acest fenomen, ci să dezvolte, plecând chiar de la ceea ce își doresc românii din afara granițelor, soluții concrete pentru a le permite tuturor cetățenilor români, indiferent de rezidență, să poată participa fără restricții la viața din țară. Acest lucru înseamnă acces la servicii pentru membrii familiei rămași acasă - copii și bunici, servicii de acces pentru eliberarea de acte, drept nerestricționat de vot etc.

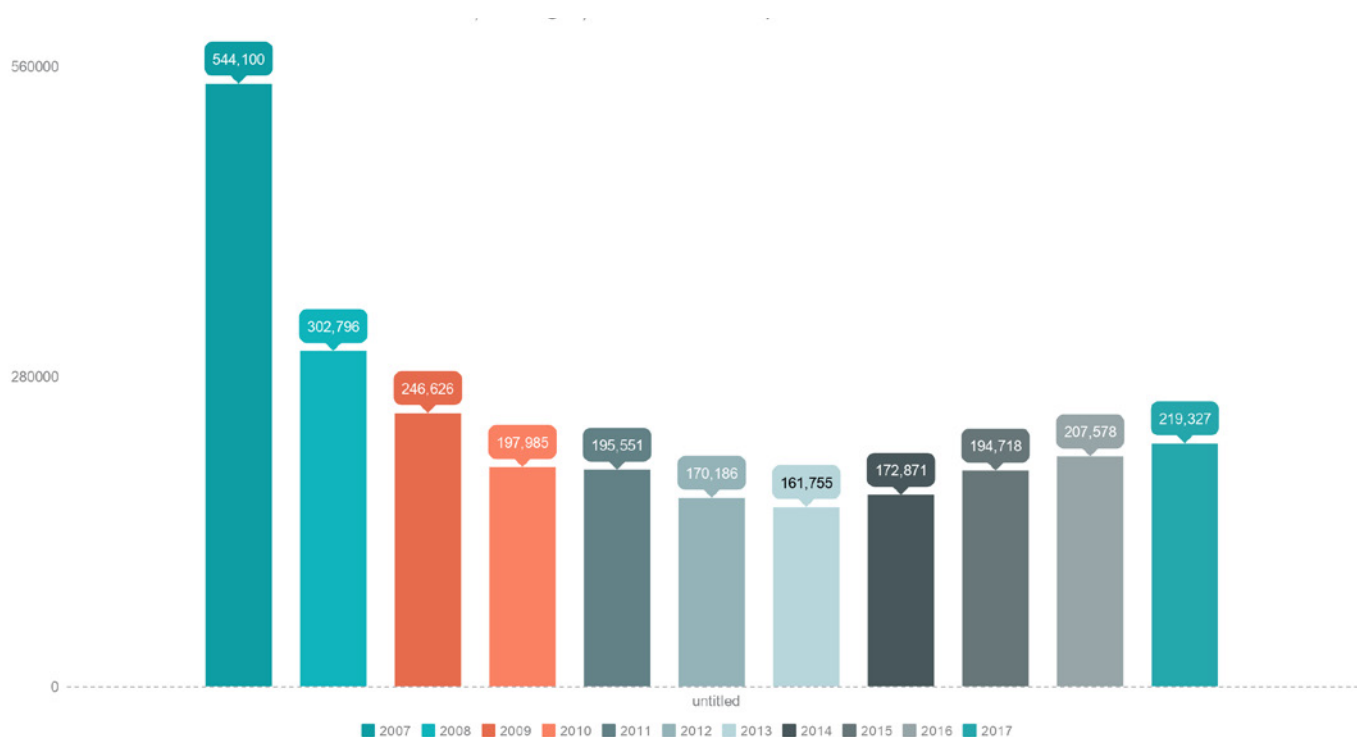

Figura 1. Evoluția emigrației din România post aderare UE

În primii 10 ani de după
aderarea la Uniunea Europeană,

2.613.493

cetățeni români au emigrat,
potrivit cifrelor INS.

Figura 2. 2.613.493 cetățeni români au emigrat numai în perioada 2007-2017

II. PSD a jignit în repetate rânduri românii din Diaspora; suntem datori să readucem decența și normalitatea în această relație

Cele 4 milioane de români, la cât este estimată Diaspora de mobilitate, reprezenintă pentru statul român o resursă mult mai valoroasă decât banii pe care aceștia îi trimit acasă, familiilor. În același timp, **statul român a făcut foarte puține eforturi pentru a-și adapta politicile privind Diaspora la realitățile post aderare la UE.**

Guvernarea PSD-ALDE a reușit în cei aproape trei ani de guvernare să își ostilizeze românii care au ales să caute oportunitatea unei vieți mai bune în străinătate. Intervenția brutală de la mitingul diasporei din 10 august 2018 dar și lipsa unei reacții a autorităților pentru a ancheta eventualele abuzuri este simptomatică pentru atitudinea actualei puteri de la București față de cetățenii din străinătate. Etichetarea românilor din diaspora cu epitete peiorative², jigniri aduse de oficiali ai statului român la adresa celor care muncesc departe de casă pentru a își întreține familiile sau au ales să plece pentru a le oferi copiilor dreptul la un viitor mai decent, sunt metodele prin care PSD-ALDE au înțeles să le răspundă românilor plecați afară. Probabil mulți s-au cutremurat ascultându-l pe Ministrul Economiei, N. Bădălău, cum cânta "Să vină diaspora, că noi ne p**** pe ea!"

Românii din Diaspora reprezintă un atu pentru statul român, nu o povară. Românii din Diaspora pot și trebuie să fie încurajați să contribuie la dezvoltarea economică și socială a țării. Putem face asta începând prin a construi o relație corectă și echitabilă cu și pentru cetățenii români din străinătate și prin eliminarea discriminărilor la care sunt supuși.

III. Propunerile USR pentru normalizarea relației cu românii din Diaspora

În acest moment, legislația neadaptată realităților actuale face ca mulți români care locuiesc în străinătate să fie discriminați față de cetățenii care locuiesc în țară. Aceste discriminări trebuie eliminate. Principalele măsuri imediate pe care USR le propune pentru restabilirea unei situații de normalitate pentru românii din Diaspora în ceea ce privește accesul la servicii și drepturi în calitate de cetățeni români sunt:

1. Diaspora, prioritate reală în structura administrativă centrală

În prezent, de nevoile specifice ale românilor din Diaspora ar trebui să se ocupe Ministerul pentru Românii de Pretutindeni. Acesta nu are însă responsabilități și în ceea ce privește măsurile economice sau de reprezentare ale românilor din afara țării, măsuri care sunt elaborate la nivelul altor ministere. Recent, guvernul PSD ALDE a găsit de cuviință să îl propună pentru funcția de Ministru pentru Diaspora pe Tit Brăiloiu, personaj cunoscut mai degrabă pentru acuzații de cuvinte și gesturi obscene în Parlament sau de jigniri aduse jurnaliștilor, nicidecum pentru preocuparea pentru problemele românilor din afara granițelor.

USR propune **încredințarea atribuțiilor de coordonare a politicilor privind românii din Diaspora unui viceprim-ministru, într-o structură guvernamentală optimizată, cu un număr mai mic de portofolii**, care coordonează activitatea pe domenii, nu sectoare segmentate. Ministerul pentru Românii de Pretutindeni va fi, în consecință, eliminat din structura guvernamentală odată ce atribuțiile sale vor fi preluate la nivel de Viceprim ministru.

Acesta va coordona Comitetul Interministerial pentru Românii de Pretutindeni (CIRP), organism a cărui activitate o permanentizăm, compus din reprezentanții MAE, MAI, Ministerul Justiției, Ministerul Educației, Ministerul pentru Europa, Ministerul Economiei, Ministerul Culturii). **Rolul acestui Comitet interministerial va fi de a analiza și elabora politicile legate de românii din Diaspora.** Acest Comitet cu activitate permanentă va putea interveni eficient inclusiv în situații de criză în care sunt implicați cetățeni români. Același Comitet permanent va supraveghea respectarea drepturilor cetățenilor români din străinătate și va reacționa atunci când acestea sunt puse în pericol sau încălcate.

2. O relație corectă și echitabilă cu administrația

Diaspora românească - fie că este vorba de comunitățile istorice din afara țării, fie că este vorba de emigranții de după 1990, are nevoie de o relație corectă cu autoritățile de la București, la fel cum cetățenii din țară au nevoie de o relație cât mai corectă și nebirocratică cu administrația.

Această normalizare a relațiilor dintre statul român și cetățenii săi din străinătate trebuie să înceapă acolo unde are loc primul contact - la ghișeele consulatelor și ambasadelor.

- **Programe speciale de informare a cetățenilor români din Diaspora pentru clarificarea obligațiilor financiare față de statul român.** Actuala "țopăială fiscală" provocată de guvernarea PSD-ALDE a zăpăcit contribuabilul român.
- **Servicii consulare de calitate.** Un aparat consular bine dimensionat și suficient finanțat pentru a răspunde eficient nevoilor cetățenilor români din străinătate.

- **Folosirea eficientă a soluției consulatelor itinerante** pentru comunitățile mai puțin numeroase.
- Prioritate pentru **cooptarea resurselor umane din comunitate pentru completarea schemelor de angajați** necesari unei funcționări eficiente a consulatelor. Vom căuta resurse umane competente și în cazul angajării de personal pentru alte instituții precum I.C.R., centre comunitare, centre de informare etc.
- Un **sistem de evaluare a calității serviciilor consulare** care să includă și opiniile cetățenilor care sunt deserviți de consulatele respective.

Facilitarea accesului nediscriminatoriu la serviciile de eliberare/utilizare a documentelor pentru/de către cetățenii din Diaspora:

- **Recunoașterea pașaportului ca act de identitate**, cel puțin în anumite situații.
- **Posibilitatea de a transmite prin poștă pașapoartele** (sau alte acte) atunci când se dorește reînnoirea acestora.
- **Acceptarea actelor de căsătorie întocmite în străinătate** (cu apostila de la Haga) în momentul depunerii cererii de pașaport nou, fără ca aceste acte de căsătorie să facă obiectul unei cereri separate de înregistrare în registrele civile românești.

3. Implicarea românilor din Diaspora în dezvoltarea economică a țării

- **Numirea de ambasadori economici ai comunităților de antreprenori români din Diaspora.** Aceștia ar putea ține mai ușor legătura cu statul român pentru a identifica oportunități și soluții pentru investiții.
- **Extinderea programelor de tip Diaspora Start Up,** pe fonduri europene, cu proceduri simplificate de evaluare și acordare, inclusiv pentru tipuri de afaceri nefinanțate în prezent, precum cele din agricultură.
- **Încurajăm românii din Diaspora care doresc să își deschidă afaceri în țară dar și antreprenorii români din străinătate care doresc să își extindă activitatea în țară prin relaxarea fiscalității în domeniul IMM-urilor.** Una dintre măsuri este **scutirea de impozit pe venit până la un salariu minim pentru toți angajații.**
- **50% reducere la impozite și contribuții, în primii 3 ani, pentru angajații care se întorc din Diaspora și locuiesc la cel puțin 150 km distanță față de un nou angajator.**
- **Mărirea subvențiilor pentru fermele mici și medii.** Încurajăm, cu bani europeni și programe, dezvoltarea clasei de mijloc la sate și atragem astfel înapoi acasă românii cu experiență în agricultură care acum locuiesc în străinătate.
- **Oferim reduceri de taxe pentru firmele care au majoritatea veniturilor din exporturi** (excludem însă exporturile intra-grup). Încurajăm astfel antreprenorii români din Diaspora să își mute sau să aducă aici o parte din activitate.

4. Implicarea românilor din Diaspora în dezvoltarea vieții sociale și politice a țării

- Posibilitatea ca cetățenii români cu domiciliul în străinătate, care în consecință nu mai dețin în acest moment Buletin sau Carte de Identitate eliberată de statul român pentru că nu mai domiciliază în țară, **să poată candida și să fie aleși în Parlament.**
- **Ajustarea numărului de parlamentari care reprezintă circumscripția Diaspora la nivelul prevăzut de normele de reprezentativitate** din Legea pentru alegerea Senatului și Camerei Deputaților. Aceste norme legale nu sunt aplicate în prezent. Cei peste 700.000 de români înregistrați de statul român cu drept de vot, din cei 4 milioane cât se estimează că trăiesc în Diaspora, sunt mai slab reprezentați la București decât cetățenii din țară.
- **Îmbunătățirea sistemului de vot prin corespondență, simplificarea procedurilor de înregistrare și introducerea votului electronic.** În registrul electoral sunt înregistrați, cu drept de vot, 628.434 de persoane care trăiesc în afara granițelor, mult sub numărul real al românilor din Diaspora. Actualele proceduri de vot în Diaspora, în ciuda îmbunătățirilor, rămân mult prea birocratice.
- Posibilitatea pentru românii din străinătate care dețin acte de identitate românești **să voteze în Diaspora pentru alegerile de acasă.**
- **Introducerea votului electronic cu stații de vot în secții și a votului electronic la distanță**

- **Restructurarea Congresului Românilor de Pretutindeni** - actuala structură și-a dovedit ineficiența și a devenit un instrument politic. Propunem depolitizarea CRP și transformarea acestuia într-un organism care să reunească specialiști în diverse domenii care să propună guvernului de la București soluții și politici publice bazate pe experiențele din alte țări.
- **“Clubul aleșilor români din străinătate”, organism consultativ** care va putea genera puncte de vedere privind dezvoltarea administrației locale și a activității acesteia, organism care va funcționa pe lângă comisiile pentru românii de pretutindeni din Parlament.
- Sistem de recrutare pentru românii din Diaspora. Propunem introducerea unei **proceduri de recrutare online pentru candidații din Diaspora pentru funcțiile publice din România.**
- Încurajăm universitățile din România, centrele de cercetare sau alte instituții de învățământ să **dezvolte parteneriate și programe de schimburi de experiență cu românii din străinătate care activează în domeniul academic.**

5. Relația cu comunitățile istorice

Etnicii români care locuiesc în acest moment în comunitățile istorice din regiune trebuie sprijiniți atât prin acțiuni diplomatice dar și prin susținere economică de la București. Românii din Republica Moldova reprezintă **un capitol special printre prioritățile de politica externă a României. Măsurile privind Republica Moldova se vor regăsi într-un Policy Brief dedicat acestui domeniu.** Una dintre principalele linii de sprijin trebuie să devină investițiile. Statul va încuraja inclusiv investițiile antreprenorilor români în aceste regiuni.

- Stimularea schimburilor economice și creșterii investițiilor românești în Serbia, Ucraina și alte state vecine, în paralel cu **întărirea dialogului la nivel politic privind protecția drepturilor minorităților** de etnici români din aceste țări.
- **Linie de finanțare în cadrul RoAid dedicată** pentru sprijinirea proiectelor din comunitățile istorice din statele din regiune.
- **Finanțarea după criterii transparente și cu indici de audiență a publicațiilor** în limba română din comunitățile istorice și instituirea unui program de burse pentru formarea jurnaliștilor de limba română.
- Dezvoltarea de programe similare celui de **Limbă, Cultură și Civilizație Românească (LCCR)** adaptate comunităților istorice.

Note de subsol

1. <https://www.edupedu.ro/dumitru-sandu-sociolog-aproape-jumatate-dintre-tinerii-din-romania-si-ar-dori-sa-plece-in-strainatate-sunt-intentii-bine-structurate/>
2. Cazul Bădălău sau postările publice ale șefului Inspecției în Construcții Vrancea referitoare la protestul din 10 august: "10 august, cea mai mare sărbătoare europeană. Se golește Europa de Hoți, Cerșetori și C****, că se duc la protest în România".